

очишатися та оновлюватися, рівень довіри громадян підвищуватиметься.

Особливості публічної служби в судових органах необхідно враховувати і при формуванні концепції кадрової роботи. Одночасно не можна забувати про загальну специфіку професійної діяльності публічних службовців. Необхідно звернути увагу на моральні основи і мораль суддів. Практично єдиним регулятором, що визначає конкретну поведінку особи, стає її моральна спрямованість. Це визначає об'єктивну необхідність враховувати разом з професіоналізмом моральний чинник і в засадничих принципах державної кадрової політики, і в конкретній роботі з кадрами судових органів.

Служіння громадському обов'язку, чесність, принциповість, відповідальність за свої дії і слова – ці та інші моральні якості мають вирішальне значення для суддів як публічних службовців, є провідним критерієм в оцінці їх професійної придатності до роботи в системі здійснення правосуддя, оскільки діяльність судової влади за визначенням має бути максимально наближена до ідеальної.

1. Ставлення громадян України до суспільних інститутів, електоральні орієнтації: результати соціологічного дослідження / Центр Разумкова. – Режим доступу: <http://razumkov.org.ua>.

Наталія ДЯЧЕНКО

к. держ.упр., докторант кафедри публічної політики та політичної аналітики НАДУ

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВИХ ЗАСАД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УКРАЇНИ

У сфері інтелектуальної власності в Україні створено розгалужену сучасну нормативну базу з питань правової охорони інтелектуальної власності (далі – ІВ), положення якої узгоджуються із загальноновизнаними на міжнародному рівні підходами до її забезпечення, зокрема з підходами, визначеними в міжнародних договорах з Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, а також вимогами Угоди про торговельні аспекти прав ІВ Світової організації торгівлі.

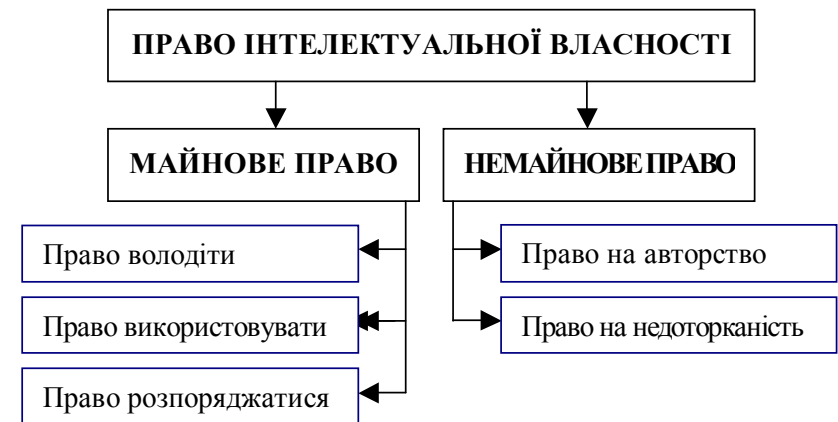
Відповідно до Конституції України (частина 2 статті 41) передбачено право кожного володіти, користуватися й розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної та творчої діяльності та, згідно з частиною 2 статті 54, громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової творчості, захист інтелектуальної власності, їх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами ІВ [1].

Правовідносини в сфері інтелектуальної власності в Україні регулюються окремими нормами цивільного, господарського, кримінального, митного кодексів України, Кодексу України про адміністративні правопорушення та процесуальних кодексів.

Прийняття Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників і сфері авторського права і (або) суміжних прав» № 2415-VIII від 15.05.2018 р., що набув чинності 22.07.2018 р., посприяв формуванню позитивних тенденцій у процесах наближення національної системи інтелектуальної власності України до стандартів Євросоюзу, що було однією з вимог Угоди про асоціацію із ЄС.

Водночас зі створенням і удосконаленням нормативної бази в сфері інтелектуальної власності в Україні була сформована й розвинена інституційна база, необхідна для забезпечення набуття, здійснення та захисту прав інтелектуальної власності, що включає державні органи виконавчої влади, установи та структури, що наділені прямими й опосередкованими функціями та відповідальністю в сфері ІВ (міністерства; державні служби, зокрема інтелектуальної власності України; Антимонопольний комітет України) та органи судової влади.

Проте, на даний час Україна входить до 10 країн світу з найвищим рівнем порушень авторських та суміжних прав, що вказує на нагальну потребу модернізації механізмів забезпечення права ІВ, у ході якої варто враховувати особливості його структури (рис.1):

Рис.1. Структура права інтелектуальної власності

Механізми захисту інтелектуальної власності в Україні необхідно формувати, враховуючи весь спектр об'єктів права ІВ:

Об'єкти промислової власності: винаходи, корисні моделі, промислові знаки, географічні зазначення, фірмові найменування, торговельні марки (знак для товарів і послуг).

Нетрадиційні об'єкти права ІВ: сорти рослин, породи тварин, компонування (топографія) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, наукові відкриття, раціоналізаторські пропозиції.

Об'єкти авторського права і суміжних прав: літературні та художні твори, об'єкти права ІВ в галузі науки «Державне управління», комп'ютерні програми, компіляція даних, виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення.

Задіяні механізми комерціалізації права ІВ сприятимуть формуванню ефективної державної політики сталого розвитку України.

1. Конституції України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр>.

Надія КАЛАШНИК

*д.держ.упр., доцент, професор
кафедри регіонального управління
та місцевого самоврядування
ЛРІДУ НАДУ*

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИЧНОГО ДІАЛОГУ УКРАЇНА – ЄС

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони трансформувала відносини на міжнародній арені та всередині України у якісно новий тип співробітництва і передбачає докорінне реформування усіх сфер суспільного життя в нашій країні. Зміст та процес реалізації політичної асоціації між Україною та ЄС має важливе значення, оскільки передбачає докорінне реформування сектору публічного управління. З іншого боку в процесі зазначеного реформування мають місце ризики та загрози, що ставлять під удар темпи, напрями, ефективність, а також можуть впливати на зміну вектору розвитку нашої держави, як наслідок і реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Формулюючи основні проблеми сучасного етапу розвитку публічної служби в Україні, наголосимо, що нині основні зусилля зосереджені на здійсненні інституалізаційних реформ; у розбудові партнерських відносин нового типу між суспільством, державою (в особі органів влади) та бізнесом. При цьому основним завданням залишається гарантування безпеки, суверенітету (зовнішнього та внутрішнього) та захисту територіальної цілісності держави. Серед основних засад зовнішньої політики та міжнародного співробітництва у контексті виконання Угоди Україна має:

– забезпечити національні інтереси і безпеку шляхом підтримання

мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загально визнаними принципами і нормами міжнародного права;

– використовувати міжнародний потенціал для утвердження і розвитку України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної та правової держави, її сталого економічного розвитку;

– сприяти міжнародному миру і безпеці у світі, брати участь у всеосяжному політичному діалозі для підвищення взаємної довіри держав, подолання традиційних і нових загроз безпеці [1].

Отже, основною тенденцією розвитку публічної служби, як провідників та реалізуючих суб'єктів реформ від ім'я держави, є побудова державницько-управлінських та соціальних відносин таким чином, щоб досягти окреслених вище завдань. Базуючись на даних Звіту про виконання угоди про асоціацію між Україною та європейським союзом (за 2017 рік) [2] загальний прогрес виконання Угоди про асоціацію Україна – ЄС склав 41%. При чому прогрес виконання зобов'язань Верховною Радою України складає 32 %, Центральними органами виконавчої влади – 42 %, іншими органами державної влади – 50 %. Можна зробити висновок, що зміни відбуваються у півсилу. Найшвидше змінюються відносини на місцевому рівні, а законодавче забезпечення має темп втричі повільніший за потрібний.

Проаналізувавши ключові завдання впровадження Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також стан їх виконання за останні два роки [2; 3] можемо визначити такі перешкоди та ризики реформування:

– відсутність або слабка (дуже повільна) законодавчої підтримки реформ;

– структурна та інституалізаційна неготовність органів державної влади на центральному та місцевому рівнях до реалізації реформ та нового типу взаємодії у різних сферах;

– відсутність або слабка міжвідомча координація під час реалізації вимог міжнародного співробітництва у сферах, що потребують міжвідомчої взаємодії;

– висока заполітизованість під час прийняття управлінських рішень щодо напрямів та механізмів реалізації реформ;

– нерівномірність реформування у різних галузях функціонування держави;

– спад активності в діяльності новостворених державних органів;

– відсутність наступності політичної волі при зміні влади.

Визначені перешкоди та ризики, необхідність їх подолання зумовлюють визначення пріоритетних напрямів розвитку публічної служби, а саме: зміна інституційних механізмів взаємодії держави та суспільства; розвиток компетентностей публічних службовців, особлива